

Handläggare
Sara Heppling Trygg
Telefon: 08-508 24 016**Till**
Skärholmens stadsdelsnämnd

Svar på remiss om idéburen stadsförbättring

Förvaltningens förslag till beslut

1. Att nämnden godkänner förvaltningens förslag till svar på remissen.
2. Att svaret i digital form skickas till Finansroteln på adress: RI-remissvar@stockholm.se samt i pappersform till KF/KS kansli, adress: KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm.

Kerstin Sandström
StadsdelsdirektörRune Ney
Avdelningschef stadsutveckling

Sammanfattning

Stadens verksamheter tar löpande emot idéer och förslag från stockholmarna om hur stadsmiljön kan förbättras. Målet med idéburen stadsförbättring är att använda stadsrummet mer genom att staden öppnar upp förbisedda delar av stadsmiljön och fastigheter för utvecklingsprojekt eller tillfällig användning i begränsad skala.

Förvaltningen anser att riktlinjer för idéburen stadsförbättring är helt nödvändiga för att säkerställa att staden har gemensamma rutiner för hur idéer tas emot, bedöms, utförs och följs upp. Förvaltningen anser att riktlinjerna bör vara giltiga för stockholmarna i alla åldrar och att det behöver framgå. Det vill säga att barnkonventionen ska tillämpas vid beslut om idéburen stadsförbättring. Förvaltningen vill också framhålla att medborgarförslag som inte rör stadsdelsnämndens ansvarsområden hanteras olika och att den hanteringen behöver samordnas mellan förvaltningarna.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget 2013 för Stockholms stad ges kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur idéburen stadsförbättring ”tactical urbanism”, ska kunna implementeras i stadens nämnder och styrelser. Skärholmens stadsdelsnämnd har nu mottagit ”Riktlinjer för idéburen stadsförbättring” på remiss. Remisstiden sträcker sig till den 20 december 2013.

Ärendet

Uppdraget

Stadsledningskontoret framhåller i sitt förslag till beslut om idéburen stadsförbättring att riktlinjerna ska precisera hur stadens nämnder och bolagsstyrelser ska uppmuntra stockholmarna i sin kommunikation att komma med förslag till idéburen stadsförbättring. De ska även beskriva hur staden ska uppfattas som mottagare av stockholmarnas idéer, vilka rutiner och processer som behövs samt vilka vägledande principer om bland annat finansiering.

Exempel på idéburen stadsförbättring

Runt om i världen, likväl som i Stockholm, finns många exempel som kan sägas falla inom ramen för idéburen stadsförbättring. Några internationella exempel som lyfts fram i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är trafikerade utrymmen som under en dag ”återtars” för att förbättra närmiljö och trivsel. Det kan till exempel innebära att ett pingisbord ställs upp på en parkeringsplats. Annat är tillfälliga affärer, så kallade pop-up shops vilket leds av lokala entreprenörer, konstnärer eller större affärsdrivande företag och konstnärsateljéer har ersatt tidigare tomma och lågutnyttjade lokaler i bottenplan i Stockholms shems hus i Hökarängen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Av stadsledningskontorets synpunkter och förslag framgår bland annat att staden, så långt det är möjligt, ska sträva efter gemensamma rutiner för hur idéer tas emot, bedöms, utförs och följs upp. Om förslagen berör flera förvaltningar, bolag och externa aktörer fördelas kostnaderna på de involverade parterna. Vikten av en intern dialog om idéers och projekts hantering och återkoppling om beslut mellan nämnderna i de fall då flera berörs lyfts också fram.

Förslag till "Riktlinjer för idéburen stadsförbättring"

Idéburen stadsförbättring innebär att staden ska ta tillvara relevanta förslag som inkommer till nämnder och styrelser i dialog med stockholmarna. Stockholmarna ska ges möjlighet att påverka sin närmiljö. Förbättringarna skall bidra till ökad trygghet, försköning eller göra staden mer upplevelserik. Projekten ska vara nydanande och avgränsade i tid och budget. Staden ska ta stockholmarnas idéer till förbättring på allvar och agera enhetligt, med en problemlösande attityd och positiv inställning. Det ska vara lätt för stockholmarna att följa sina idéer och man ska få snabb återkoppling.

Befintliga och nya kommunikationskanaler ska användas för att uppmuntra stockholmarna att komma med förslag till idéburen stadsförbättring. Några exempel är boendedialoger, planprocesser och samråd samt genom direktkontakt med berörda förvaltningar. Idéer ska brytas ut och formas till egna projekt inom ramen för idéburen stadsförbättring.

Följande principer ska gälla vid beslut om idéburen stadsförbättring. Projekten ska:

- Bidra till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål.
- Genomföras inom ansvarig nämnds eller bolags ordinarie budget eller med stöd av extern finansiering.
- Utveckla förbisedda delar av den gemensamma stadsmiljön och fastigheter.
- Komma som idé från stockholmarna eller i dialog med stockholmarna.
- Bidra till ökad trygghet, försköning eller göra staden mer upplevelserik, eller skapar nya levande mötesplatser.
- Vara nydanande. Med nydanande menas ny verksamhet eller nytänkande för att förbättra, aktivera eller levandegöra offentliga platser eller lokaler. Projekten ska kunna spridas till övriga delar av staden.
- Vara tydligt avgränsade i tid och budget.
- Beslut om projekt ska prioriteras utifrån genomförande av andra projekt.
- Planeras, genomföras, följas upp och redovisas i enlighet med ansvarig nämnds interna rutiner.

Prioritering sker inom befintlig budget. Extern finansiering och samfinansiering uppmuntras. Berörda nämnder och bolag ska i verksamhetsberättelsen redovisa genomförda projekt under året.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Genomförande av idéer och förslag från stockholmarna har hittills till stor del varit stadsdelarnas ansvar, och formen för förslag har huvudsakligen varit medborgarförslag. De medborgarförslag som ställs till Skärholmens stadsdelsnämnd är i första hand förslag på hur prioriteringar och åtgärder i stadsmiljön bör göras, inom ramen för stadsdelsnämndens ansvarsområden. För projekt som kräver ett mått av samverkan, som går utanför ramen för nämndens omedelbara ansvar och där medborgare själva vill vara drivande och sköta eller förvalta sin närmiljö finns brukaravtal. Grundläggande för dessa är just delaktighet, och Skärholmens stadsdelsförvaltning har verkat för att utöka antalet brukaravtal. Några exempel är avtal för skötsel och användning av mark för brukshundsverksamhet, etablering och skötsel av boulebana samt nyttjande av parkmark för stadsodling – ett projekt som pågår just nu.

Riktlinjer för idéburen stadsförbättring är helt nödvändiga för att säkerställa att staden, så långt det är möjligt, har gemensamma rutiner för hur idéer tas emot, bedöms, utförs och följs upp. Förvaltningen menar också att det är mycket positivt att riktlinjerna för idéburen stadsförbättring gäller samtliga nämnder och bolag. Detta ökar väsentligt möjligheten för stockholmarna att få idéer genomförda, eftersom uppdraget att hantera medborgarförslag endast ligger på stadsdelsnämnderna och inte på fackförvaltningar eller bolag. Det innebär också att samarbetet mellan nämnder och bolag per automatik stärks genom idéer där samverkan krävs.

Förvaltningen anser att riktlinjerna bör vara giltiga för stockholmarna i alla åldrar och att det behöver framgå. Det vill säga att barnkonventionen ska tillämpas vid beslut om idéburen stadsförbättring.

I detta sammanhang vill förvaltningen också framhålla att medborgarförslag som inte rör stadsdelsnämndens ansvarsområden hanteras olika och att den hanteringen behöver samordnas mellan förvaltningarna.

På stadens hemsida står gällande medborgarförslag att

”...det är ett förslag om att förändra någon verksamhet inom stadsdelsnämndens ansvarsområde:

- *förskola*
- *omsorg för äldre eller personer med funktionsnedsättning*
- *socialtjänst*
- *demokratifrågor*
- *vissa typer av upprustningar eller skötsel av parkmiljö*

Många medborgarförslag som kommer till stadsdelsförvaltningen handlar om förändringar i gatumiljöer. Sådana investeringar i vår yttre miljö beslutas inte av stadsdelsnämnden, utan skickas vidare till den centrala förvaltning som ansvarar för frågan.”

De olika tillvägagångssätt som förvaltningen identifierat gällande hanteringen av medborgarförslag som rör central förvaltning är att

1. Stadsdelsförvaltningen inhämtar svar på medborgarförslaget från berörd central förvaltning för att sedan förmedla till stadsdelsnämnden.
2. Medborgarförslaget lämnas helt enkelt över till berörd central förvaltning och avslutas utan åtgärd från stadsdelsnämnd eller förvaltning.
3. Stadsdelsnämnden handlägger ärendet och skickar sina synpunkter på förslaget till berörd central förvaltning.

Förvaltningen menar också att möjligheterna med brukaravtal behöver uppmärksammas som en viktig funktion i de fall samverkan kan ske med förslagsställare eller annan part gällande idéburen stadsförbättring. Information om brukaravtal behöver tydliggöras såväl för stockholmarna som för stadens medarbetare.

Bilagor:

- 1 – Riktlinjer för idéburen stadsförbättring –
Stadsledningskontorets förslag till beslut
- 2 – Riktlinjer för idéburen stadsförbättring